

Kursplan

Fakulteten för konst och humaniora

Institutionen för musik och bild

1GN145 Bildpedagogik - för grundlärare inriktning fritidshem och årskurs 4-6/VI-profil, 30 högskolepoäng

1GN145 Art Education in Extended School Teaching and for Year 4-6/Teaching Practice Profile, 30 credits

Huvudområde

Bildpedagogik

Ämnesgrupp

Utbildningsvetenskap praktisk-estetiska ämnen

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G1F

Fastställande

Fastställd av Fakulteten för konst och humaniora 2020-02-05

Kursplanen gäller från och med höstterminen 2020

Förkunskaper

1GN424 Perspektiv på läraruppdraget samt fritidshemmet och skolan i samhället - inriktning fritidshem/VI-profil

1GN429 Didaktik och läroplansteori - inriktning fritidshem/VI-profil eller motsvarande

Mål

Efter avslutad kurs ska studenten kunna:

- identifiera och redogöra för grundläggande drag i lärarprofessionen i förhållande till ämnet och ämnets didaktik,
- formulera och diskutera frågeställningar rörande ämnesundervisning och ämnesdidaktiska processer inom ramen för skolämnet bild och de kunskapstraditioner som skolämnet bild representerar,
- planera, genomföra och analysera samt utvärdera olika former av läraraktiviteter för bildundervisning i grundskolan och gymnasieskolan,
- beskriva och diskutera reflektionens och analysens betydelse i gestaltande processer och tillämpa denna kunskap i praktiken för att möta och utveckla elevers förmågor och lärande.

Delkurs 1, Grundläggande ämneskunskaper och visuell kommunikation, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs ska studenten kunna:

- redogöra för och använda sig av semiotiska och bildkommunikativa teorier och synsätt,
- redogöra för bildämnets utveckling,
- kritiskt granska ämnets tradition och funktion, i skolan respektive samhället,
- reflektera kring och använda sig av det visuella språket som ett kommunikativt redskap i varierande tekniker och i olika medier, med hjälp av såväl manuella som digitala verktyg,
- identifiera och i eget arbete tillämpa principer om visuell presentation och utställningsteknik,
- dokumentera den egna bildkommunikativa lärprocessen,
- identifiera och tillämpa metoder för reflektion över den egna och andras lärprocess.

Delkurs 2, Skissteknik, visuellt tänkande och bilddidaktik, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs ska studenten kunna:

- tillämpa och behärska grundläggande kunskaper i teckningslära och skissteknik,
- genom gestaltande arbete undersöka skissens betydelse för den egna kreativa förmågan,
- tillämpa och behärska bildens olika uttrycksformer såsom komposition, valör och djupverkan,
- redogöra för det visuellas betydelse i ett perceptuellt och kognitivt perspektiv,
- redogöra för teorier om barns och ungdomars bildarbete och bildspråkliga utveckling,
- analysera ämnets kurs- och ämnesplaner med utgångspunkt i ämnets tradition och ämnesdidaktisk teori,
- identifiera, pröva och värdera metoder och kriterier för bedömning inom bildämnet,
- dokumentera den egna bildkommunikativa lärprocessen,
- identifiera och tillämpa metoder för reflektion över den egna och andras lärprocess.

Delkurs 3, Färg och form och dess pedagogiska tillämpning, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs ska studenten kunna:

- tillämpa och behärska grundläggande tekniker i två- och tredimensionellt bildarbete, i såväl analoga som digitala tekniker,
- undersöka och reflektera över färgens och formens betydelse för det egna gestaltande arbetet,
- omsätta och tillämpa bildspråkliga ämneskunskaper såväl pedagogiskt som i egen bildproduktion,
- analysera, tolka och bedöma sina egna och andras bildarbeten,
- beskriva och diskutera ämnesdidaktiska frågeställningar i relation till delkursens innehåll,
- planera och genomföra en didaktisk tillämpning av kursens innehåll samt redogöra för metodiska ställningstagande,
- analysera aspekter på hållbar utveckling i samband med bildframställning,
- identifiera, pröva och värdera metoder och kriterier för bedömning och betygsättning inom bildämnet,
- dokumentera den egna bildkommunikativa lärprocessen,

- identifiera och tillämpa metoder för reflektion över den egna och andras lärprocess.

Delkurs 4, Visuell kultur och visuell representation, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs ska studenten kunna:

- redogöra för viktiga epoker och de mest centrala konstnärerna och verken i västerländsk konst- och arkitekturhistoria,
- redogöra för och diskutera några olika aspekter av utomeuropeisk konst och visuell kultur,
- analysera, tolka och kritiskt granska bilder utifrån teorier om genus, mångfald, klass, etnicitet och hållbar utveckling,
- problematisera konst och visuell kultur ur ett mångkulturellt och interkulturellt perspektiv i gestaltande arbete,
- genom konstvetenskapliga analysmetoder och eget gestaltande arbete analysera, tolka och kommentera ett konsthistoriskt verk,
- redogöra för konstvetenskapliga och bildpedagogiska teorier på en grundläggande nivå,
- diskutera kulturens roll och betydelse för ett hållbart och demokratiskt samhälle,
- identifiera och formulera ämnesdidaktiska frågeställningar i relation till delkursens innehåll,
- skriva en text med vetenskaplig ansats på grundläggande nivå med akademisk referenshantering.

Innehåll

Delkurs 1, Grundläggande ämneskunskaper och visuell kommunikation, 7,5 hp

Delkursen innehåller följande moment på grundläggande nivå:

- bildsemiotik, bildanalys och kommunikationsteori,
- text, bild och visuell gestaltning,
- utställningsteknik,
- bildämnets historia,
- barns och ungdomars bildarbete och bildspråklig utveckling,
- ämnesdidaktisk tillämpning,
- metoder för reflektion över eget bildarbete,
- metoder för dokumentation av bildarbete, med hjälp av såväl manuella som digitala verktyg.

Delkurs 2, Skissteknik, visuellt tänkande och bilddidaktik, 7,5 hp

Delkursen innehåller följande moment:

- skiss- och teckningslära,
- bildens kognitiva betydelse och visuellt meningsskapande,
- visuell perception,
- bildens uttrycksmedel,
- grundskolans styrdokument för bildämnet,
- bedömning av bildarbete,
- ämnesdidaktisk tillämpning.

Delkurs 3, Färg och form och dess pedagogiska tillämpning, 7,5 hp

Delkursen innehåller följande moment:

- grundläggande färg- och formteori,

- visuell komposition,
- bildframställning i varierande tekniker med bestämda syften, i såväl analoga som digitala tekniker,
- reflektion över aspekter på hållbar utveckling i samband med bildframställning,
- bedömning av bildarbete,
- ämnesdidaktisk tillämpning.

Delkurs 4, Visuell kultur och visuell representation, 7,5 hp

Delkursen innehåller följande moment:

- konst- och arkitekturhistoria,
- bildanalys och bildtolkning utifrån teorier om genus, mångfald, klass, etnicitet och hållbar utveckling,
- konstvetenskapliga och bildpedagogiska teorier,
- kulturbegreppet utifrån genus, mångfald, klass, etnicitet och hållbar utveckling,
- interkulturella och mångkulturella perspektiv,
- ämnesdidaktik,
- introduktion till vetenskapligt skrivande.

Professionsbas och professionell progression

Kursinnehållet aktualiseras kontinuerligt utifrån ett didaktiskt perspektiv där den studerande konkretiserar innehållet i passande aktiviteter och lärandesituationer. Kursen ger också den studerande möjlighet att utveckla kunskaper och medvetenhet om styrdokumentens betydelse för ämnets struktur och hur ämnesinnehåll och undervisning kan anpassas till elevers skilda förutsättningar.

Vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig progression

I kursen möter den studerande aktuella bildpedagogiska teorier och ämnesdidaktisk forskning. I den sista delkursen skriver studenten en vetenskaplig text på grundläggande nivå med korrekt källhänvisning. Kursen ska dessutom bidra till ett vetenskapligt förhållningssätt för att den studerande som en del av sin professionella lärarkompetens ska kunna kritiskt granska sin undervisning. I kursen finns en tydlig koppling mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Undervisningsformer

Kursen tillämpar ett kreativt reflekterande arbetssätt, där teori, praktik, tekniskt kunnande och konstnärliga överväganden samverkar.

Undervisningen lägger stor vikt vid utveckling av ett vetenskapligt och professionellt förhållningssätt som stärker studentens förmåga att reflektera över och handla på adekvata sätt i relation till elevens lärande och skolans uppdrag. Undervisningen sker i form av föreläsningar, seminarier, uppgifter och laborationer. Kursen är verksamhetsintegrerad vilket innebär att studenten vistas vissa dagar på en skola och genomför didaktiska moment knutna till kursen.

Examination

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

Kursen examineras genom muntliga, skriftliga och gestaltande uppgifter, samt en enskild kursportfolio, en sk. workbook. Bedömning görs utifrån följande parametrar: produktion, perception, reflektion, arbetssätt, didaktik och komplexitet (för närmare anvisningar, se studieguide). Ämnesdidaktiska moment examineras fortlöpande under kursens gång genom litteraturseminarier, workshops och skriftliga inlämningsuppgifter.

För betyget Godkänd ska kursens mål vara uppnådda. För betyget Väl godkänd ska studenten dessutom visa en fördjupad förmåga att tillämpa ett kreativt reflekterande arbetssätt, där teori, praktik, tekniskt kunnande och konstnärliga överväganden samverkar. För att få Väl godkänd på hela kursen ska studenten ha erhållit Väl godkänd på minst tre av fyra delkurser. Oavsett examinationsform är det den enskilde studentens prestationer som bedöms och betygsätts. Förnyad examination ges i enlighet med Lokala regler för kurs och examination på grundnivå och avancerad nivå vid Linnéuniversitetet. Omtentamen på vissa laborativa moment kan endast erbjudas i samband med att kursen ges, dessa anges i kursens studieguide. Om universitetet beslutat att en student har rätt till särskilt pedagogiskt stöd på grund av funktionsnedsättning, har examinator rätt att ge ett anpassat prov eller att studenten genomför provet på ett alternativt sätt.

Kursvärdering

Under kursens genomförande eller i nära anslutning till kursen genomförs kursvärdering. Resultat och analys av genomförd kursvärdering ska skyndsamt återkopplas till de studenter som genomfört kursen. Studenter som deltar vid nästa kurstillfälle erhåller återkoppling vid kursstart. Kursvärdering genomförs anonymt.

Övrigt

På kursen tas en obligatorisk avgift ut för förbrukningsmaterial.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Delkurs 1, Grundläggande ämneskunskaper och visuell kommunikation, 7,5 hp

Bildpedagogisk litteratur:

Hansson, Hasse, Karlsson, Sten-Gösta & Nordström, Gert Z. *Seendets språk: exempel från konst, reklam, nyhetsförmedling och semiotisk teori*. Lund: Studentlitteratur. Senaste upplagan. Ca 180 sidor.

Didaktisk litteratur:

Löfstedt, Ulla. *Barns bildskapande: teoretiska perspektiv och didaktiska konsekvenser*. Jönköping: Jönköping Univ. Press. Senaste upplagan. Ca 55 sidor.

Åsén, Gunnar. "Varför bild i skolan". I Lundgren, Ulf P. (red.) *Uttryck, intryck, avtryck: lärande, estetiska uttrycksformer och forskning*. Vetenskapsrådets rapportserie 4:2006 (sid 107-121) 15 sidor, kan laddas ner från:
www.cm.se/webbshop_vr/pdf/Rapport%204.2006.pdf

Åsén, Gunnar (red.). *Bildundervisning och lärande genom bilder*. Stockholm:Liber förlag. Senaste upplagan. Valda delar, ca 30 sidor.

Referenslitteratur:

Ander, Jan-Erik. *Tredje språket: kommunikation med flera sinnen*. Stockholm: Arena i samarbete med Bild och ord akad. Senaste upplagan. Ca 310 sidor.

Bergström, Bo. *Effektiv visuell kommunikation: om nyheter, reklam, information och profilering i vår visuella kultur*. Stockholm: Carlsson. Senaste upplagan. Ca 320 sidor.

Bergström, Bo. *Bild & budskap: ett triangeldrama om bildkommunikation*. Stockholm: Carlsson. Senaste upplagan. Ca 200 sidor.

Delkurs 2, Skissteknik, visuellt tänkande och bilddidaktik, 7,5 hp

Bildpedagogisk litteratur:

Berefelt, Gunnar. *ABSe om bildperception*. Stockholm: Centrum för barnkulturforskning, Univ. Senaste upplagan. Ca 70 sidor.

Frid, Johan. *Intro - bild: skapa, kommunicera, förstå*. Malmö: Didacta. Senaste upplagan. Valda delar, ca 130 sidor.

Marner, Anders & Örtegren, Hans. *En kulturskola för alla*. Stockholm: Myndigheten för skolutveckling. Senaste upplagan. Valda delar, ca 70 sidor.

Didaktisk litteratur:

Lindström, Lars (2002). "Produkt och processvärdering i skapande verksamhet". I *Att bedöma eller döma. Tio artiklar om bedömning och betygsättning* (sid. 109-124) 16 sidor. Stockholm: Skolverket.

Lindström, Lars. "Estetiska lärprocesser om, i, med och genom slöjd". I *KRUT* 133/134 (nr 12 2009). 10 sidor.

Löfstedt, Ulla. *Barns bildskapande: teoretiska perspektiv och didaktiska konsekvenser*. Jönköping: Jönköping Univ. Press. Senaste upplagan. Ca 55 sidor.

Skolverket. *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (reviderad 2019)*. Finns som pdf att ladda ner på: www.skolverket.se. Valda delar, ca 30 sidor.

Referenslitteratur:

Birgestam, Pirjo. *Skapande Handling: om idéernas födelse*. Lund: Studentlitteratur. Senaste upplagan. Ca 230 sidor.

McKim, Robert. *Experiences in visual thinking*. Moston Mass.: PWS Publishing Company. Senaste upplagan. Valda delar, ca 140 sidor.

Delkurs 3, Färg och form och dess pedagogiska tillämpning, 7,5 hp**Bildpedagogisk litteratur:**

Frid, Johan. *Intro - bild: skapa, kommunicera, förstå*. Malmö: Didacta. Senaste upplagan. Valda delar, ca 200 sidor.

Kompendier kring färg och färglära, ca 100 sidor. Tillhandahålls av institutionen.

Didaktisk litteratur:

Löfstedt, Ulla. *Barns bildskapande: teoretiska perspektiv och didaktiska konsekvenser*. Jönköping: Jönköping Univ. Press. Senaste upplagan. Ca 55 sidor.

Skolverket. *Bedömningsstöd i bild*. Finns som pdf att ladda ner på: www.skolverket.se. 50 sidor.

Skolverket. *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (reviderad 2019)*. Finns som pdf att ladda ner på: www.skolverket.se. Valda delar, ca 30 sidor.

Åsén, Gunnar (red.). *Bildundervisning och lärande genom bilder*. Stockholm: Liber. Senaste upplagan. Valda delar, ca 70 sidor.

Åhall, Matilda. *Lärarens guide till Bild: teori, praktik och bedömning*. Stockholm: Natur och Kultur. Senaste upplagan. Ca 160 sidor.

Referenslitteratur:

Edwards, Betty. *Om Färg*. Stockholm: Forum Bokförlag. Senaste upplagan. Ca 220 sidor.

Delkurs 4, Visuell kultur, visuell representation, 7,5 hp

Bildpedagogisk och konstvetenskaplig litteratur:

Burman, Greta. *Konsten i historien*. Stockholm: Natur och kultur. Senaste upplagan. Ca 190 sidor.

Eriksson, Yvonne & Göthlund, Anette. *Möten med bilder: att tolka visuella uttryck*. Lund: Studentlitteratur. Senaste upplagan. Ca 220 sidor.

Dessutom tillkommer konstvetenskaplig litteratur på ca 100 sidor som studenten väljer i samråd med kursansvarig.

Didaktisk litteratur:

Löfstedt, Ulla. *Barns bildskapande: teoretiska perspektiv och didaktiska konsekvenser*. Jönköping: Jönköping Univ. Press. Senaste upplagan. Ca 55 sidor.

Åhall, Matilda. *Lärarens guide till Bild: teori, praktik och bedömning*. Stockholm: Natur och Kultur. Senaste upplagan. Ca 160 sidor.

Stigmar, Martin, (red.). *Reflektioner kring bild och lärande*. Växjö: Växjö universitet, Institutionen för pedagogik. Senaste upplagan. Valda delar, ca 10 sidor.

Referenslitteratur:

Johannesson, Lena (red.). *Konst och visuell kultur i Sverige 1810-2000*. Stockholm: Atlantis. Senaste upplagan. Ca 350 sidor.

Tietz, Jürgen. *Den moderna arkitekturens historia*. Königswinter: H. F. Ullmann. Senaste upplagan. Ca 130 sidor.

Vihma, Susann. *Designhistoria en introduktion*. Stockholm: Raster. Senaste upplagan. Ca 200 sidor.